

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська**

20.02.2024

м. Дніпро, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 26.01.2024 групою НПМ здійснено відвідування Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська (далі – Суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Карпенко Михайло Юрійович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Дніпропетровській області (керівник групи НПМ);

Лиженко Дмитро Сергійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Недоступ Катерина Костянтинівна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Суд знаходиться за адресою (з 21.08.2023): 49005, Дніпропетровська обл., м. Дніпро, вул. Гусенка, буд. 13.

Керівництво Суду:

Антонюк Олександр Андрійович, голова Суду;

Ткаченко Лілія Михайлівна, керівник апарату Суду.

Штатна чисельність працівників Суду – 69, з них чисельність суддів – 16.

Після повномасштабного вторгнення та окупації деяких територій України до Суду покладено розгляд справ Жовтневого районного суду м. Маріуполя (з 06.03.2022).

Суд розміщений у триповерховій будівлі з цокольним поверхом (*фото № 1 Додатку*).

Будівля Суду частково ще знаходиться в стані ремонту. Центральний (основний) вхід, пандус, майданчик для паркування автівок відвідувачів Суду, бокс для заїзду спеціального конвойного транспорту, деякі приміщення та коридори перебувають у стадії завершення будівництва та оновлення.

У зв'язку з чим вхід до приміщення суду здійснюється через конвойний вхід (цокольний поверх), який на час відвідування є єдиним та основним (*фото № 2 Додатку*).

На тимчасовому вході до Суду є інформація про найменування судового органу та розклад роботи Суду (*фото № 3 Додатку*).

Охорона приміщення Суду та пропускний режим здійснюється працівниками Територіального управління Служби судової охорони

в Луганській області, якими ведеться перевірка документів, наявність заборонених предметів та реєстрація пропуску осіб до приміщення Суду.

З метою залишення заборонених чи особистих речей біля пропускного пункту знаходяться камери схову речей (*фото № 4 Додатку*).

Після тимчасового місця судової охорони знаходиться вхід до конвойного приміщення (*фото № 5 Додатку*).

Після підйому сходами на перший поверх наявний зал очікування відвідувачів суду, в якому є лавки, столи, інформація про розгляд справ в електронному форматі, інформаційний стенд, зразки заяв, платіжні реквізити тощо (*фото № 6-9 Додатку*).

В Суді наявні камери відеоспостереження по периметру будівлі, на вході до приміщення, конвойному приміщенні, коридорах та інших приміщеннях (*фото № 10-12 Додатку*).

В Суді на час відвідування відсутня система протипожежної безпеки (встановлена, однак ще не підключена). В багатьох приміщеннях наявні вогнегасники (*фото № 13-15 Додатку*).

У приміщенні Суду на час відвідування розташовано 12 залів судових засідань, з них для розгляду кримінальних справ – 4 зали.

В 3 залах для розгляду кримінальних справ наявні кабінки для підсудних (засуджених) із захисного скла. (*фото № 16-18 Додатку*), в 1 залі для розгляду кримінальних справ кабінка із захисного скла для підсудних (засуджених) відсутня (*фото № 19 Додатку*).

Усі зали обладнані системою відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

Для знезаражування залів судових засідань для розгляду кримінальних справ використовують переносні бактерицидні опромінювачі та проводиться прибирання за допомогою дезактину.

У будівлі на час відвідування облаштовано 1 вхід. За планом після закінчення ремонтних робіт повинно бути облаштовано 3 входи – основний (центральний), конвойний та запасний.

Конвоювання здійснює рота конвойної служби Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області.

Конвойне приміщення та камери для підсудних знаходяться на цокольному поверсі будівлі Суду (*фото № 20 Додатку*).

В приміщенні, де знаходяться камери для підсудних (засуджених) наявна примусово - механічна вентиляція, яка функціонує.

Розміри камер для підсудних (засуджених) становлять 14,0 м², 14,1 м² (*фото № 21, 22 Додатку*).

В день відвідування у Суді перебували підсудні (засуджені). Скарг на умови тримання від них не було.

Наявний спеціальний санвузол, який знаходиться біля входу до конвою (*фото № 23 Додатку*).

Протягом знаходження у новій будівлі не надходило скарг на адресу Суду від підсудних (засуджених) осіб на умови тримання.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (ст. 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та ст. 21 Конституції України).

1. Маломобільні групи населення не можуть потрапити до приміщення суду через відсутність (на даний час) пандусу (*фото № 24-26 Додатку*).

Вхід до приміщення суду здійснюється через конвойний вхід (цокольний поверх), який на час відвідування є єдиним та основним. Щоб потрапити до залу судових засідань, залу очікування та інших приміщень необхідно з цокольного поверху піднятися сходами на перший, однак це є неможливим для маломобільних груп населення, що є порушенням п. 6.3 ДБН. Інклюзивність (*фото № 27 Додатку*).

2. Окрім цього, в порушення вимог п. 11.5 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН. Інклюзивність), відсутній санвузол з універсальною кабіною в приміщенні суду для можливості користування маломобільними групами населення (*фото № 28 Додатку*). Технічно є можливість обладнати таке приміщення (*фото № 29 Додатку*).

Права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 48 Конституції України).

3. В порушення вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН) у Суді на 4 зали судових засідань для розгляду кримінальних справ використовується лише 2 камери для розміщення підсудних (засуджених), відповідно до вище вказаного пункту в приміщенні Суду має використовуватись 12 камер для підсудних (засуджених).

4. В порушення вимог пункту 6.5.3 ДБН у приміщенні конвою не встановлена металева шафа для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів (*фото № 30 Додатку*).

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

5. В Суді наявний 1 зал для розгляду кримінальних справ, який не

обладнаний кабіною для підсудних (засуджених) із захисного скла (чи іншими металевими загородженнями), а також відсутні металеві загородження на вікнах, що є порушенням вимог Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція);

6. Згідно вимог пункту 13 Інструкції в приміщенні суду частково забезпечено ізолюваний маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу до залів судових засідань розгляду для кримінальних справ.

Конвоювання підсудних (засуджених) до залів судового засідання на даний час проходить основними коридорами та сходами, що призводить до порушення прав на безпеку відвідувачів суду.

7. Заїзд конвойного автомобіля для посадки (висадки) підсудних (засуджених) на час відвідування здійснюється через загальний двір, який не обладнано огорожею (*фото № 31 Додатку*). Бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля на час відвідування відсутній, що порушує вимоги п. 14 Інструкції.

8. В порушення пункту 7.2.6 ДБН на час відвідування не підключена система протипожежної безпеки, прилади якої є в наявності та встановлені в будівлі суду.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

9. В порушення вимог п. 6.5.2 ДБН, ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України у приміщенні Суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації. У справі «Фірстов проти Росії» (скарга №67312/12)

Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 49 Конституції України).

10. Аптечки для надання домедичної допомоги, що знаходяться в кабінетах працівників Суду, містять лікарські засоби з простроченим терміном дії (*фото № 32, 33 Додатку*), що є порушенням статті 23 Закону України «Про лікарські засоби».

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

11. На момент відвідування Суду тимчасове укриття не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

Частина підвального приміщення будівлі Суду може бути використана як бомбосховище, однак, на даний час є необладнаною через відсутність необхідного фінансування (*фото № 34 Додатку*).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Дніпропетровській області:

1. Забезпечити доступність для маломобільних груп населення;
2. Обладнати санітарний вузол у приміщенні Суду відповідно до вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність для забезпечення користування ним маломобільними групами населення;
3. Опрацювати питання щодо збільшення кількості камер для підсудних (засуджених) відповідно вимог пункту 6.5.2 ДБН;
4. Встановити в приміщенні конвою металеву шафу для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів відповідно вимог пункту 6.5.3 ДБН;
5. Забезпечити 1 зал для розгляду кримінальних справ кабінною для підсудних (засуджених) із захисного скла та металевими загородженнями на вікнах відповідно до вимог Інструкції;

6. Забезпечити ізолюваний маршрут конвоювання підсудних засуджених від камер до залі судових засідань для кримінальних справ;
7. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті;
8. Підключити систему протипожежної безпеки;
9. Обладнати кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими) відповідно до вимог п. 6.5.2 ДБН;
10. Забезпечити Суд аптечками для надання домедичної допомоги;
11. Провести ремонтні роботи та забезпечити використання підвального приміщення, як тимчасове укриття;

До звіту додаються: фотофіксації на 7 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини
у Дніпропетровській області

Михайло КАРПЕНКО

ДОДАТОК ДО ЗВІТУ
за результатами відвідування
Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська

Фото № 1

Фото № 2

Фото № 3

Фото № 4

Фото № 5*Фото № 6**Фото № 7**Фото № 8**Фото № 9**Фото № 10*

Фото № 11

Фото № 12

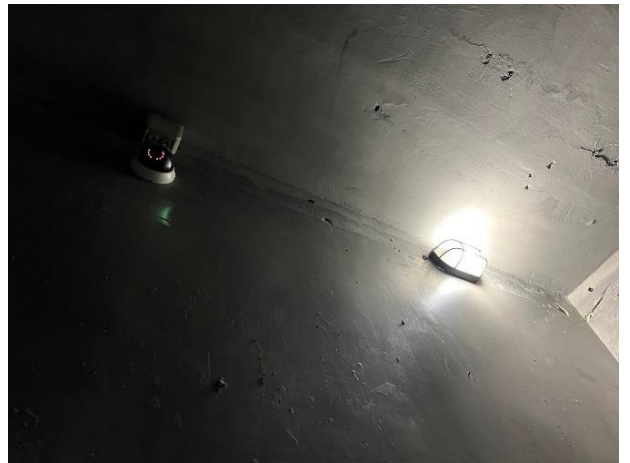

Фото № 13

Фото № 14

Фото № 15

Фото № 16

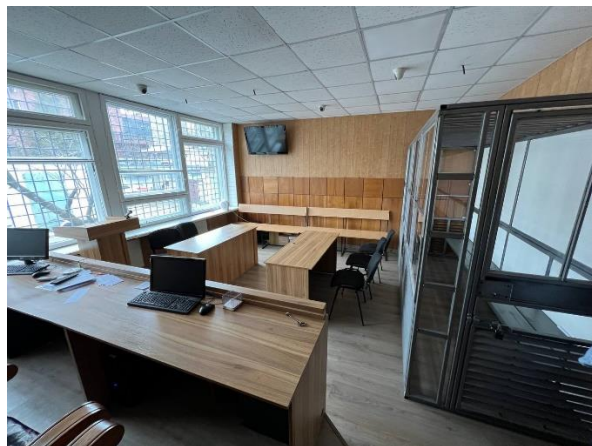
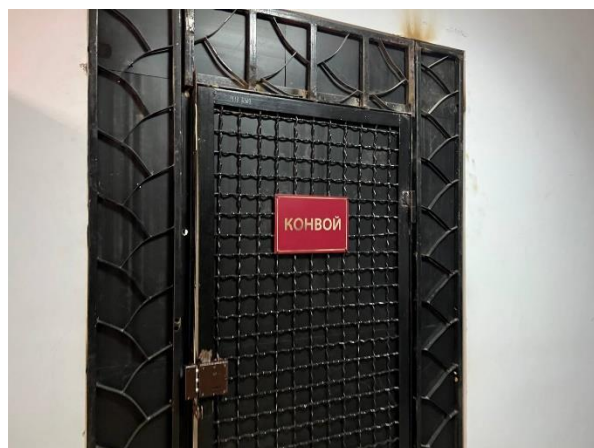
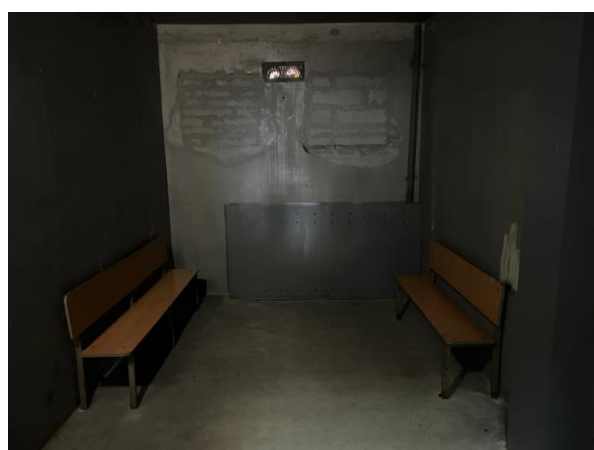
Фото № 17**Фото № 18****Фото № 19****Фото № 20****Фото № 21****Фото № 22**

Фото № 23*Фото № 24**Фото № 25**Фото № 26*

Фото № 27***Фото № 28******Фото № 29******Фото № 30***

Фото № 31

Фото № 32

Фото № 33

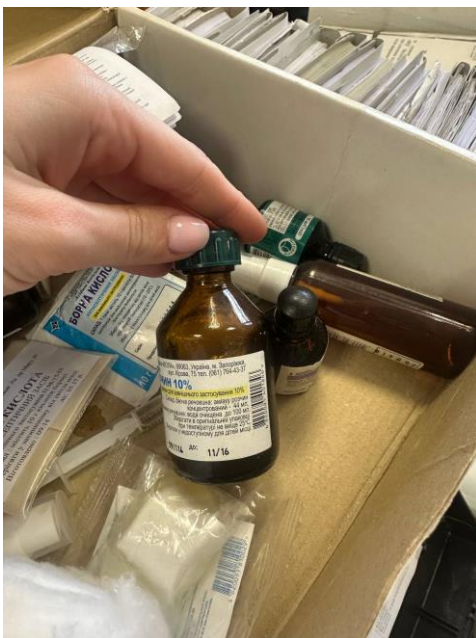

Фото № 34

